

Broj 37/09

SLUŽBENI GLASNIK
BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на хрватском, српском и босанском језику

Godina XIII
Utorak, 12. svibnja/maja 2009. godine

Broj/Broj
37

Godina XIII
Utorak, 12. maja 2009. godine

Na osnovu čl. 16. i 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 76. sjednici održanoj 12. februara 2009. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O MAKSIMALNO DOZVOLJENIM KOLIČINAMA ZA ODREĐENE KONTAMINANTE U HRANI

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

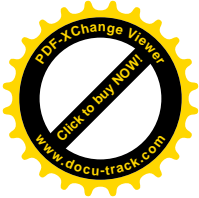
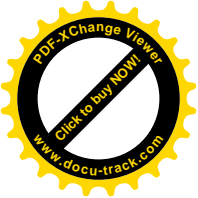
Pravilnikom o maksimalno dozvoljenim količinama za određene kontaminante u hrani (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se maksimalno dozvoljene količine nitrata, mikotoksina, metala, metaloida, 3-monohlorpropandiola (3-MPCD), policikličnih aromatskih ugljikovodika, dioksina i polihloriranih bifenila (PCB) sličnih dioksinima u hrani i mjere koje se preduzimaju u slučaju prekoračenja njihovih maksimalno dozvoljenih količina.

Član 2.

(Definicija)

Kontaminant (štetna materija) je biološka, hemijska, radiološka ili fizička materija štetna za zdravlje ljudi, koja nije namjerno dodata hrani, a prisustvo koje je u hrani posljedica postupaka tokom proizvodnje (uključujući postupke izvršene tokom uzgoja usjeva i životinja, te primjene veterinarskih lijekova), prerade, pripreme, tretiranja, pakovanja, transporta ili skladištenja te hrane ili posljedica zagađenja okoline.

Član 3.

(Izuzeci od primjene odredbi)

- (1) Odredbe Pravilnika ne primjenjuju se na kontaminante koji su predmet posebnih propisa.
- (2) Strane materije, kao što su dijelovi insekata, životinjska dlaka i slično, nisu obuhvaćeni ovim pravilnikom.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

POGLAVLJE I. PROCEDURE

Član 4.

(Ograničenja)

- (1) Zabranjuje se stavljanje na tržište hrane koja sadrži kontaminante koji nisu u skladu s maksimalno dozvoljenim količinama (u daljnjem tekstu: MDK), navedenim u Aneksu, koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (2) Količina kontaminanta mora se držati što je moguće nižom, koliko se to realno može postići, prateći dobru proizvođačku praksu u svim postupcima navedenim u članu 2. Pravilnika.
- (3) S ciljem zaštite zdravlja ljudi i na osnovu stava (1) ovog člana, gdje je to neophodno, utvrđuju se maksimalne tolerancije za određene kontaminante.
- (4) Maksimalne tolerancije utvrđuju se u formi liste koja sadrži:
 - a) maksimalne granice za isti kontaminant u različitoj hrani;
 - b) analitički limit detekcije;
 - c) metode uzorkovanja i analiza koje će se koristiti.

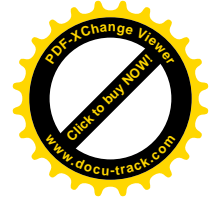
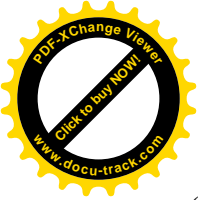
Član 5.

(Stavljanje na tržište)

- (1) Ne može se zabraniti, ograničiti ili otežavati stavljanje na tržište hrane koja je u skladu s ovim pravilnikom.
- (2) Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) može privremeno zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište hrane koja je u skladu s ovim pravilnikom, na osnovu novih saznanja ili preispitivanja postojećih informacija, ili sumnje da određeni kontaminant u hrani predstavlja rizik za zdravlje ljudi.

Član 6.

(Mjere)

(1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, propisuje mjere koje se preduzimaju u slučaju pojave opasnosti od kontaminanta u hrani.

(2) Ako hitnost slučaja zahtijeva i ne dozvoljava drugačije, Agencija može narediti provođenje mjera bez saglasnosti nadležnih organa, a s ciljem zaštite zdravlja ljudi.

POGLAVLJE II. MAKSIMALNO DOZVOLJENE KOLIČINE

Član 7.

(Opća pravila)

MDK navedene u Aneksu primjenjuju se na jestivi dio hrane, osim ako to nije drugačije utvrđeno.

Član 8.

(Sušena, razrijeđena, prerađena i složena hrana)

(1) Kada se MDK propisane u Aneksu primjenjuju na hranu koja je sušena, razrijeđena, prerađena ili ima više od jednog sastojka (složena hrana), u obzir se uzima sljedeće:

- a) izmjena koncentracije kontaminanta uzrokovana postupcima sušenja ili razrjeđivanja;
- b) izmjena koncentracije kontaminanta uzrokovana preradom;
- c) relativni udjeli pojedinačnih sastojaka u proizvodu;
- d) analitički limit kvantifikacije (određivanje količine).

(2) Subjekti u poslovanju s hranom moraju u proizvođačkoj specifikaciji navesti i opravdati poseban postupak koncentracije ili razrjeđivanja za postupke sušenja, razrjeđivanja, prerade i/ili miješanja ili za sušenu, razrijeđenu, prerađenu i/ili složenu hranu.

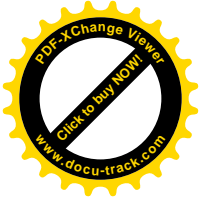
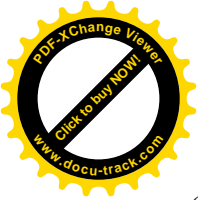
(3) Ako subjekt u poslovanju s hranom ne primjenjuje odgovarajuće faktore koncentracije ili razrjeđivanja, ili ako nadležni organ smatra da je taj postupak neprimjeren s obzirom na dato obrazloženje, nadležni organ sam će odrediti dati faktor na osnovu dostupnih informacija s ciljem maksimalne zaštite zdravlja ljudi.

Član 9.

(Zabrana upotrebe, miješanja i detoksifikacije)

(1) Hrana koja nije u skladu s MDK, propisanim u Aneksu, ne smije se koristiti kao sastavni dio druge hrane.

(2) Hrana koja je u skladu s MDK, propisanim u Aneksu, ne smije se miješati s hranom koja prekoračuje MDK.

(3) Hrana koja treba da bude podvrgnuta sortiranju ili drugoj vrsti fizikalne obrade radi smanjenja količine kontaminacije ne smije se miješati s hranom namijenjenom za direktnu ljudsku upotrebu ili s hranom namijenjenom za upotrebu kao sastojak u hrani.

(4) Hrana koja sadrži mikotoksine koji su navedeni u Dijelu 2. Aneksa ne smije se detoksificirati hemijskim postupcima.

Član 10.

(Posebne odredbe za kikiriki, orašaste plodove, sušeno voće i kukuruz)

(1) Kikiriki, orašasti plodovi, sušeno voće i kukuruz koji nisu u skladu s MDK aflatoksina koji su propisani u Dijelu 2. tačkama 2.1.3, 2.1.5 i 2.1.6 Aneksa mogu se staviti na tržište pod uslovom da:

- a) nisu namijenjeni za direktnu ljudsku upotrebu ili za upotrebu kao sastojak u hrani;
- b) da su u skladu s odgovarajućim MDK propisanim u tačkama 2.1.1, 2.1.2, 2.1.4 i 2.1.7 Dijela 2. Aneksa;
- c) da su podvrgnuti obradi koja uključuje sortiranje ili drugu fizikalnu obradu i da nakon te obrade nisu prekoračene MDK propisane u tačkama 2.1.3, 2.1.5 i 2.1.6 Aneksa i da takva obrada ne rezultira pojavom drugih štetnih rezidua.

(2) Deklaracija proizvoda, osim odredbi posebnog propisa o deklariranju upakovane hrane, mora sadržavati:

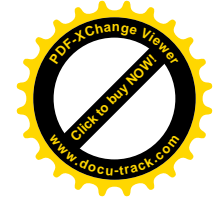
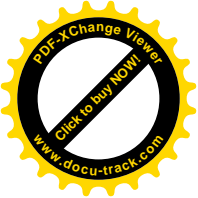
- a) jasan navod o namijenjenoj upotrebi i sljedeći tekst: *"Proizvod mora biti podvrgnut sortiranju ili drugoj vrsti fizikalne obrade kako bi se smanjila kontaminacija aflatoksinima prije ljudske upotrebe ili upotrebe kao sastojak u hrani"*;
- b) jasan navod o namijenjenoj upotrebi koji se mora biti na deklaraciji svakog pojedinačnog i grupnog pakovanja ili na originalnom propratnom dokumentu. Identifikaciona oznaka pošiljke/serije mora se trajno obilježiti na svakom pojedinačnom i grupnom pakovanju, kao i na originalnom propratnom dokumentu.

Član 11.

(Posebne odredbe za kikiriki, njegove proizvode i žitarice)

(1) Jasan navod o namijenjenoj upotrebi mora biti na deklaraciji svakog pojedinačnog i grupnog pakovanja ili na originalnom propratnom dokumentu.

- a) Svako pojedinačno i grupno pakovanje ili originalni propratni dokument mora imati identifikacionu oznaku pošiljke/serije.
- b) Propratni dokument mora imati jasnu vezu s pošiljkom tako da ima istu identifikacionu oznaku kao što je ona koja se nalazi na svakom pakovanju.

c) Poslovna aktivnost primaoca pošiljke koja je naznačena na propratnom dokumentu mora odgovarati namijenjenoj upotrebi.

(2) U nedostatku jasne indikacije da nisu namijenjeni za ljudsku upotrebu, MDK koji su propisani u tačkama 2.1.3 i 2.1.6 Aneksa odnose se na kikiriki, njegove proizvode i žitarice koje su stavljene na tržište.

Član 12.

(Posebne odredbe za zelenu salatu)

Osim u slučaju kada je zelena salata koja je uzgajana pokrivena (zaštićena zelena salata), kao takva i označena, primjenjuju se MDK propisani u Aneksu za zelenu salatu koja je uzgajana na otvorenom.

Član 13.

(Uzorkovanja i analize)

Uzorkovanja i analize za službenu kontrolu MDK propisanih u Aneksu vrše se u skladu s propisima kojima se utvrđuju metode uzorkovanja i analiza za službenu kontrolu određenih kontaminanata u hrani.

Član 14.

(Praćenje i izvještavanje)

Agencija najmanje jednom godišnje izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o rezultatima praćenja pojave kontaminanata u hrani.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

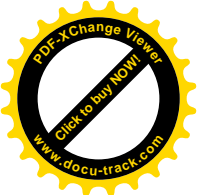
(Prijelazne odredbe)

Hrana proizvedena ili uvezena do dana stupanja na snagu Pravilnika, koja sadrži kontaminante čije su količine iznad MDK propisanih u Aneksu, može se naći na tržištu najduže šest mjeseci od dana stupanja na snagu Pravilnika, pod uslovom da Agencija nije dala negativno mišljenje u vezi s upotrebom te hrane.

Član 16.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju važiti dijelovi člana 3. koji se odnose na olovo, kadmij, kalaj, živu i metilživu i član 11. Pravilnika o količinama pesticida i drugih otrovnih materija, hormona, antibiotika i mikotoksina ("Službeni list SFRJ", br. 59/83 i 79/87).

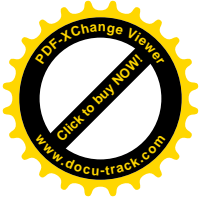
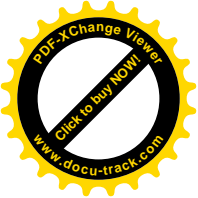
Član 17.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 89/09
12. februara 2009. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Nikola Špirić**, s. r.

ANEKS

Maksimalno dozvoljena količina za određene kontaminante u hrani⁽¹⁾

Dio 1. Nitrati

Hrana ⁽¹⁾		Maksimalno dozvoljena količina (mg NO ₃ /kg) (MDK)	
1.1	Svježi špinat (<i>Spinacia oleracea</i>) ⁽²⁾	Berba od 1. oktobra do 31. marta	3 000
		Berba od 1. aprila do 30. septembra	2 500
1.2	Konzervirani, dubokosmrznuti ili smrznuti špinat		2 000
1.3	Svježa zelena salata (<i>Lactuca sativa</i> L.) (zaštićena i uzgajana na otvorenom) izuzev zelene salate navedene u tački 1.4	Berba od 1. oktobra do 31. marta: salata uzgajana pokrivena	4 500
		Berba od 1. oktobra do 31. marta: salata uzgajana na otvorenom	4 000
		Berba od 1. aprila do 30. septembra: salata uzgajana pokrivena	3 500
		Berba od 1. aprila do 30. septembra: salata uzgajana na otvorenom	2 500
1.4	„Iceberg”(kristal) vrsta zelene salate	salata uzgajana pokrivena	2 500
		salata uzgajana na otvorenom	2 000
1.5	Prerađena hrana na bazi žitarica i hrana za dojenčad i malu djecu ^{(3) (4)}		200

Dio 2. Mikotoksini

Hrana ⁽¹⁾		Maksimalno dozvoljena količina (µg/kg) (MDK)		
2.1	Aflatoksini	B ₁	Suma B ₁ , B ₂ , G ₁ i G ₂	M ₁
2.1.1	Kikiriki koji će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske upotrebe ili upotrebe kao sastojak u hrani	8,0 ⁽⁵⁾	15,0 ⁽⁵⁾	—
2.1.2	Orašasto voće koje će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske upotrebe ili upotrebe kao sastojak u hrani	5,0 ⁽⁵⁾	10,0 ⁽⁵⁾	—
2.1.3	Kikiriki, orašasto voće i njihovi prerađeni proizvodi, namijenjeni za direktnu ljudsku upotrebu ili za upotrebu kao sastojak u hrani	2,0 ⁽⁵⁾	4,0 ⁽⁵⁾	—
2.1.4	Sušeno voće koje će se podvrgnuti sortiranju ili drugoj fizikalnoj obradi prije ljudske upotrebe ili upotrebe kao sastojak u hrani	5,0	10,0	—
2.1.5	Sušeno voće i njihovi prerađeni proizvodi namijenjeni za direktnu ljudsku upotrebu ili za upotrebu kao sastojak u hrani	2,0	4,0	—
2.1.6	Sve žitarice i svi proizvodi koji su izvedeni od žitarica, uključujući prerađene proizvode od žitarica, sa izuzetkom hrane koja je navedena u 2.1.7, 2.1.10 i 2.1.12	2,0	4,0	—
2.1.7	Kukuruz koji će se podvrgnuti sortiranju ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske upotrebe ili upotrebe kao sastojak u hrani	5,0	10,0	—